

the future teachers of the scientific direction in an innovation-oriented environment is significantly more effective than that of the direction of the applied educational training. The obtained results are explained by the fact that the protect activity of young researchers in the scientific direction is based on a complex of meaningful knowledge, personality creative qualities and relevant skills. Prospects for further research include taking into account the requirements of the digital educational and scientific environment for the process of professional training of the future teachers.

Key words: *research competence; pedagogical projecting; project training, structure of readiness for scientific activity; qualifying work; students of higher education.*

УДК 378.011.3-051:372.015.31:502/504

Людмила Загородня

Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка

ORCID ID 0000-0002-2217-1041

DOI 10.24139/2312-5993/2023.02/151-163

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ДО РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ДОШКІЛЬНИКІВ У ПРОЦЕСІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У статті висвітлено зміст підготовки майбутніх вихователів до розвитку творчих здібностей у дітей дошкільного віку в екологічній освіті. Репрезентовано аналіз останніх досліджень з проблеми екологічної компетентності педагогів та дитячої творчості. Зазначено використання таких методів дослідження: аналіз і узагальнення наукової літератури, порівняння, синтез, узагальнення отриманої інформації, моделювання. З'ясовано можливості екологічної освіти дітей дошкільного віку для розвитку їхніх творчих здібностей. Окреслено подальші наукові розвідки, що стосуватимуться дослідження потенціалу дисципліни «Сучасні технології формування екологічної культури в дошкільників» у підготовці майбутніх магістрів до розвитку дитячої творчості.

Ключові слова: *підготовка майбутніх бакалаврів дошкільної освіти, екологічна компетентність вихователя, дитяча творчість, розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку, екологічна освіта дітей дошкільного віку, діти дошкільного віку, завдання самостійної роботи для здобувачів вищої освіти, навчальна дисципліна «Теорія і методика формування природничо-екологічної компетентності в дошкільників».*

Постановка проблеми. У проєкті Закону України «Про дошкільну освіту» (стаття 15) зазначено, що освітній процес у закладі дошкільної освіти спрямовується на розвиток особистості, обдарувань кожної дитини, формування компетентностей, визначених державним стандартом (проєкт Закону України «Про дошкільну освіту», 2023). Водночас існує низка суперечностей у сучасній системі дошкільної освіти, а саме між: необхідністю розвитку творчих здібностей дітей та відсутністю ефективних освітніх технологій, спрямованих на

вирішення цієї проблеми; вимогами суспільства щодо задоволення потреб дітей у творчій реалізації та недостатньою діяльністю педагогів закладів дошкільної освіти в цьому напрямі (Шульга, Скомаровська, Фасолько, Міроненко, Загородня, Піддубна, 2022, с. 70). Вирішити ці суперечності можливо за умови здійснення якісної фахової підготовки майбутніх вихователів до розвитку дитячої творчості різноманітними засобами під час викладання дисциплін професійного циклу. Навчальна дисципліна «Теорія і методика формування природничо-екологічної компетентності в дошкільників» спрямована на розв'язання комплексу завдань, серед яких і підготовка майбутніх вихователів до розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку в процесі ознайомлення з природою й екологічної освіти.

Аналіз актуальних досліджень. Наукові пошуки з проблеми фахової підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти здійснили Л. Артемова, Г. Бєленька, А. Богуш, Н. Гавриш, І. Дичківська, Л. Зданевич, Л. Загородня, Л. Іщенко, О. Кононко, А. Курчатова, Н. Лисенко, О. Листопад, Л. Лохвицька, І. Луценко, В. Ляпунова, З. Плохій, Т. Поніманська, та ін.

Серед низки професійних компетентностей сучасний вихователь повинен мати екологічну, щоб якісно здійснювати екологічну освіту дошкільників і формувати природничо-екологічну компетентність у них. Дослідження проблеми формування екологічної компетентності в майбутніх педагогів належать С. Рудишину, І. Кореневій, В. Самілик, М. Хроленко та ін. Так, М. Хроленко виокремлює основні концепти в розумінні сутнісних характеристик екологічної компетентності здобувачів вищої освіти, майбутніх педагогів: система екологічних знань, умінь і навичок; набуті екологічні цінності, мотивація взаємодії з довкіллям, почуття власної причетності до екологічних проблем, відповідальності за результати своїх дій і вчинків; екологічно доцільна діяльність у професійній і побутовій сферах; наявність певних особистісних якостей (толерантність, здатність до емпатії, гуманізм тощо) (Хроленко, 2021, с. 395).

Підготовці вихователів до ознайомлення з природою й екологічного виховання дошкільників присвячено публікації Г. Бєленької, Л. Загородньої, Н. Лисенко, О. Лисенко, Л. Мацук, З. Плохій, Н. Яришевої та ін.

Ми потрактуємо екологічну компетентність вихователя як цілісне багатофакторне і полікомпонентне утворення, що містить у

собі аспекти особистісного, гносеологічного, діяльнісно-творчого, комунікативного, прогностичного характеру (Загородня, 2017, с. 26).

Екологічна компетентність вихователя уможливорює виконання ним низки завдань, які передбачають і розвиток творчих здібностей дошкільників у процесі реалізації змісту екологічної освіти.

Різними аспектами проблеми дитячої творчості присвячено публікації українських науковців: психологічні засади дитячої творчості, креативності (І. Бех, І. Біла, Л. Долинська, О. Кононко, Г. Костюк, В. Котирло, В. Моляко та ін.); розвиток творчості дітей дошкільного віку в руховій діяльності (М. Єфименко, Н. Левінець, Я. Остапюк, Т. Садова та ін.); розвиток творчості дитини дошкільного віку у художньо-мовленнєвій діяльності (А. Богуш, Н. Гавриш, Т. Котик, А. Курчатова та ін.); розвиток творчої уяви у дошкільників в ігровій діяльності (І. Грицюк, Н. Денис, С. Жейнова, Н. Мельник та ін.); розвиток творчого потенціалу дошкільників у процесі зображувальної діяльності (О. Дронова, І. Корякіна, О. Половіна, Л. Шульга та ін.).

Творчість – це діяльність людини, спрямована на розвиток духовних і матеріальних цінностей. Діяльність, пройнята елементами нового, вдосконалення, збагачення, розвитку (Бусел, 2005, с. 1435).

Під дитячою творчістю, як зазначає І. Біла, слід розуміти створення суб'єктивно нового (значимого для дитини) продукту (малюнка, конструкції, гри, оповідання); створення невідомих раніше деталей, що по-новому характеризують створюваний образ, різних варіантів зображень, ситуацій, рухів, характеристик героїв, нових дій та ін.; застосування засвоєних раніше способів зображення або засобів виразності в новій ситуації; прояв ініціативи в усьому (Біла, 2011, с. 3). Саме тому однією з основних ліній педагогічної роботи з дітьми дошкільного віку вчена визначає формування в них загального творчого ставлення до явищ навколишньої дійсності як у плані сприйняття і пізнання цих явищ, так і в плані їх практичного перетворення. І. Біла наголошує, що шлях формування творчості в дошкільників полягає у створенні дорослими доступних для них проблемних ситуацій, постановці творчих задач – формуванні такої загальної евристичної структури особистості дитини, яка сприяє самостійному пошуку та рішення проблемних ситуацій та проблемних задач в оточуючій дійсності (Біла, 2011, с. 11).

О. Передерій висловлює думку, що головна суть реформування дошкільної освіти полягає не лише в застосуванні новітніх та інновацій-

них методик із виявлення та розвитку творчих здібностей дошкільників, а в переорієнтації на потреби самої дитини, розкриття та зміцнення її внутрішнього бажання пізнавати світ (Передерій, 2019, с. 164).

І. Томашевська переконана, що для забезпечення розвитку творчого потенціалу дитини та прояву творчої активності дошкільника в закладі дошкільної освіти слід дотримуватися таких умов: зацікавлювати дитину творчими завданнями; проявляти інтерес до процесу творчості, характеру творчої діяльності; створити необхідний освітній простір, «озброїти» вихованця арсеналом теоретичних знань, практичних умінь та навичок, що дадуть можливість дитині творчо самовиразитися та реалізувати власну творчу активність в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти (Томашевська, 2021, с. 193).

Л. Шульга технологію розвитку творчих здібностей розглядає як модель організації художньо-естетичної діяльності дошкільників, спрямовану на розвиток у дітей емоційно-чуттєвого досвіду естетичного відображення у ставленні до світу та самовираження (свого творчого «Его»). При цьому вихователь повинен прийняти природне емоційно-образне відображення дитини як нейрофізіологічно обумовлене і припинити «навчати» дитину образотворчому мистецтву та стати фасилітатором (Шульга, Скомаровська, Фасолько, Міроненко, Загородня, Піддубна, 2022, с. 71-71).

І. Корякіна, І. Труш виявили низку педагогічних умов, за яких уможливлується вплив вільного вибору образотворчих завдань на розвиток творчості дітей старшого дошкільного віку, а саме: забезпечення занять із зображувальної діяльності різноманітними художніми матеріалами для різних видів практики: живопис, графіка, ліплення, аплікація, конструювання тощо; добір арт об'єктів; обладнання місця для занять самостійною зображувальною діяльністю (Корякіна, Труш, 2019, с. 178).

А. Курчатова наголошує на тому, що вагому роль у формуванні творчої особистості відіграє дитяча художня література. Художнє слово є одним із головних факторів, який допомагає педагогу виховувати творчу особистість дитини дошкільного віку. Формування творчої особистості засобами художнього слова дитини дослідниця визначає як цілеспрямовану взаємодію дорослого і дитини для включення їх в активну пізнавальну діяльність з метою стимулювання пізнавального інтересу та творчих проявів дошкільників у художньо-мовленнєвій діяльності. Вчена робить висновок, що використання

різноманітних творчих завдань, вправ, занять із ознайомлення з художньою літературою сприяло розвитку мовлення, мислення, творчого потенціалу дошкільників (Курчатова, 2017, с. 20, 22).

Л. Лупійко в роботі з дітьми пропонує використовувати усну народну творчість відповідно до освітньої програми ЗДО, ознайомлюючи їх зі змінами в природі кожної пори року, з поведінкою тварин, ростом рослин, явищами природи. Учена робить висновки, що сприймання фольклору спонукає дитину до роздумів, що сприяє розвитку їх уяви, пам'яті, мислення (Лупійко, 2015, с. 162-163).

Н. Кривошея переконана, що в розвитку творчої активності дошкільників загалом і кожної дитини окремо в різних видах діяльності необхідне розумне і кваліфіковане керівництво вихователя. Творчість неможлива без усвідомлення вихователем власної творчої індивідуальності. Компетентність у сфері розвитку творчого потенціалу дітей формується у творчій діяльності самого вихователя і завжди проявляється в органічній єдності з цінностями людини, адже тільки за умови ціннісного ставлення до діяльності, особистісної зацікавленості досягається високий професійний результат (Кривошея, 2019, с. 111, с. 113).

Суголосну думку має І. Труш, зазначаючи, що в умовах закладу дошкільної освіти провідна роль у процесі розвитку дитячої творчості належить вихователю. Саме вихователь супроводжує дитину до світу творчості та її пізнання, спрямовує свою професійну діяльність на оволодіння знаннями, вміннями, навичками, що дають змогу дитині створити власний продукт творчої діяльності. Важливу роль у цьому процесі відіграє фахова підготовка майбутніх вихователів. Поняття «підготовка майбутніх вихователів до розвитку дитячої творчості» дослідниця визначає як цілеспрямований, спеціально організований освітній процес, спрямований на формування у студентів системи знань, умінь, навичок, що передбачають досконале володіння теорією та технологіями розвитку дитячої творчості, шляхами та умовами ефективної організації дитячої творчості в умовах ЗДО; їх спроможність реалізувати отримані знання у майбутній професійній діяльності (Труш, 2022, с. 183-184).

Отже, аналіз останніх досліджень з проблеми дитячої творчості засвідчує, що їх більшість було спрямовано на вивчення розвитку творчих здібностей дошкільників засобом ігрової, художньо-мовленнєвої, зображувальної діяльності, проте обмаль наукових

пошуків, присвячених розв'язанню означеної проблеми в процесі ознайомлення з природою чи екологічної освіти дітей дошкільного віку. Розвиток дитячої творчості великою мірою залежить від творчого вихователя. Формування діяльнісно-творчого компонента професійної компетентності майбутнього вихователя відбувається на етапі фахової підготовки.

Мета статті: висвітлити зміст підготовки майбутніх вихователів до розвитку творчих здібностей у дітей дошкільного віку у процесі екологічної освіти під час вивчення дисципліни «Теорія і методика формування природничо-екологічної компетентності в дошкільників».

Методи дослідження. Для реалізації означеної мети використовували такі теоретичні методи і прийоми пізнання – аналіз і узагальнення наукової літератури, порівняння, синтез, систематизація та узагальнення отриманої інформації, моделювання форм і методів екологічної освіти, що містять завдання, спрямовані на розвиток творчих здібностей у дошкільників.

Виклад основного матеріалу. Серед низки цінностей дошкільної освіти Базовим компонентом дошкільної освіти визначено розвиток творчих задатків, талантів дітей (Базовий компонент дошкільної освіти, 2021, с. 4). Тільки творчий педагог здатен помітити творчі здібності дошкільників і створити умови для їх розвитку в різних видах дитячої діяльності. У Професійному стандарті «Вихователь закладу дошкільної освіти» серед загальних компетентностей виокремлено культурну компетентність – ЗК 03, яка передбачає здатність вихователя до творчого самовираження. Професійна ж компетентність А. 4 (предметно-методична) передбачає наявність у вихователя здатності формувати у здобувачів освіти ключові компетентності відповідно до державного стандарту дошкільної освіти (Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти», 2021). Однією з них є природничо-екологічна. Комплексне формування компонентів означеної компетентності (емоційно-ціннісне ставлення, знання, навички екологічно доцільної поведінки) передбачає виконання дітьми завдань творчого характеру, які пропонує їм вихователь.

Підготовка майбутніх вихователів до розвитку творчих здібностей у дітей дошкільного віку у процесі екологічної освіти здійснюється передовсім під час вивчення дисципліни «Теорія і методика формування природничо-екологічної компетентності в дошкільників».

Під час лекцій-візуалізацій з тем «Форми організації екологічної освіти дошкільників», «Методи формування природничо-екологічної компетентності», «Засоби фіксації екологічних знань дошкільників» викладач демонструє можливості різних форм (еколого-психологічні тренінги, хвилинки милування природою, екскурсії, квести, розваги) і методів (спостереження, розглядання віммельбуха, використання дидактичних органайзерів, ігри, моделювання маленькими чоловічками, метод фокальних об'єктів) екологічної освіти щодо виконання завдань розвитку творчих здібностей дошкільнят.

Під час перевірки виконання завдань самостійної роботи на практичних заняттях, які проводяться з використанням інтерактивних технологій, студенти мають можливість у ролі вихователів у процесі ігор-симуляцій репрезентувати фрагменти форм і методів екологічної освіти дошкільнят, які містять завдання, спрямовані на розвиток дитячої творчості.

Так, під час практичного заняття з теми «Форми організації екологічної освіти дошкільників» студенти моделюють розроблені еколого-психологічні тренінги. При цьому чітко окреслюють завдання, які зорієнтовані на розвиток творчих здібностей дошкільнят.

Еколого-психологічні тренінги як форма, яка поєднує в собі характеристики заняття, тренінгу й гри-імітації має чималий потенціал для розвитку дитячої творчості. Мета еколого-психологічного тренінгу: сприяти розумінню особливостей будови об'єкта природи, поведінки, взаємозв'язків із природним оточенням і людиною завдяки перевтіленню; формувати усвідомлення самоцінності кожного об'єкта природи; виховувати емпатію та антиципацію (Загородня, 2021, с. 7). У процесі еколого-психологічного тренінгу дитині, яка обрала роль певної тварини чи рослини, необхідно, відповідно до розповіді-коментаря вихователя, придумати рухи і в пантомімі відобразити ситуації взаємодії з іншими об'єктами – тваринами, рослинами, людьми. Окрім рухів під час тренінгів діти придумують і діалоги між об'єктами природи, і розповіді про їх життя. Так, під час еколого-психологічного тренінгу на тему «Життя дерев і кущів» студенти пропонували дітям викласти улюбленого героя казки чи мультфільму з певних плодів або листя і розповісти історію його життя та після тренінгу зафіксувати її в малюнках, аплікаціях.

Під час розроблення змісту хвилинки милування об'єктами природи, майбутні бакалаври продумували запитання і завдання для

дітей, які спрямовані на розвиток творчого мислення і мовлення. Наприклад, хвилинка милування сосною на тему «Вічнозелена красуня». Мета: розвивати естетичне сприймання сосни взимку, естетичні почуття, уяву, творче мислення, зв'язне і виразне мовлення, спостережливість; закріпити знання дітей про стан сосни взимку, особливості, що виокремлюють її серед інших дерев; виховувати почуття прекрасного, емпатію.

Хід:

1. Загадка про сосну, складена студентом самостійно.
2. Сприймання сосни дітьми із залученням різних аналізаторів: розгляд стовбура, гілок, хвоїнок, шишок сосни; відчуття запаху; обстеження частин дерева (стовбур, листочки-голочки, шишки) на дотик.
3. Виконання вправ: 1. «Опишіть сосну». Орієнтовний зміст опису: 1) що є в дерева? (стовбур, гілки, листочки-голочки, шишки); 2) яке дерево? (високе, низьке, якого кольору листя-голочки, стовбур, плоди?); 3) у чому краса дерева, його несхожість на інші рослини?; 2. «Кого чи що нагадує сосна?» (їжачка, колючий клубочок); 3. «Придумай ім'я сосні?»; 4. «З ким може дружити сосна?»; 5 «Скажи комплімент сосні».
4. Прикрашання сосни іграшками виготовленими власноруч.
5. У кінці хвилинки милування сосною дітям пропонувалося скласти загадку про неї, оповідання чи казку, показати пантоміму на тему «Сосна і лісові мешканці».

У процесі такої хвилинки милування сосною і фіксації екологічних знань про неї в загадках, оповіданнях, казках, пантомімі в дітей розвиваються творче мислення, творчі мовленнєві і пантомімічні здібності.

Виконуючи завдання з розроблення конспекту екскурсії екологічною стежиною, прокладеною на території ЗДО чи за її межами, студенти продумують завдання для розвитку дитячої творчості. Наприклад, придумати, хто з героїв казок, мультфільмів чи оживлених об'єктів природи міг би провести екскурсію і від його імені запропонувати дітям виконати низку завдань екологічного змісту.

Перш ніж вирушити на екскурсію, вихователь залучає дітей до складання карти-маршруту, а саме: створення цікавих позначок зупинок.

Виконуючи завдання самостійної роботи до теми «Засоби фіксації екологічних знань дошкільників», майбутні вихователі

розробляють сценарії проведення розваг, квестів із творчими завданнями для дітей та пропонують ескізи декорацій, атрибутів, костюмів до виготовлення яких можуть залучатися дошкільнята.

Квест – аматорське спортивно-інтелектуальне змагання, основою якого є послідовне виконання заздалегідь підготовлених завдань командами або окремими гравцями. Квести екологічного змісту, які розробляли студенти містили і творчі завдання. Наприклад, квест на тему «Мандрівка в осінь».

Мета: закріпити системні знання дошкільнят про ознаки осені, про доцільну поведінку у природі; виховувати інтерес до пізнання таємниць природи восени, бажання її оберігати.

Група дітей об'єднується у дві команди, які будуть змагатися за звання кращого знавця осінньої природи. В кінці змагання діти отримують від Осені нагороди.

Орієнтовні завдання для змагання: 1. Інтелектуальна розминка із 5 запитань, які допоможуть з'ясувати знання дошкільнятами основних ознак осені. 2. Допоможи зробити їжачкові кубельце, а ведмедеві барліг (конструктивна діяльність). 3. Пригадай і розкажи вірш про осінь. 4. Покажи пантоміму про підготовку диких тварин до зими. 5. Виклади ланцюжок сезонних змін восени. 6. Придумай і загадай загадки про рослини і тварини восени. 7. Гра-естафета «Перелітні і зимуючі птахи».

Під час підготовки до практичного заняття з теми: «Методи формування природничо-екологічної компетентності в дошкільників» студенти виготовляли віммельбух і розробляли методичні рекомендації вихователям щодо його використання у процесі екологічної освіти дошкільнят. Віммельбух, у перекладі з німецької мови, – «книга, яка миготить». На її сторінках безліч дрібних зображень. Найбільший інтерес викликатиме віммельбух виготовлений дітьми під керівництвом і за допомогою вихователя (Загородня, 2022). Його зміст може бути структуровано, як завгодно: за місяцями – пори року, за біоценозами – ліс, лука, водойма тощо, за компонентами світу природи – рослинний, тваринний, Космос, неживі об'єкти. Сторінок теж може бути скільки завгодно. Головне, щоб усі враження дітей, втілені в образах (малюнках, аплікаціях), знання, які вони отримали про природу, на них помістилися. Методичні рекомендації, що розробляли студенти містили вказівки щодо колективного створення віммельбуха, використання під час фіксації

екологічних знань та завдання на розвиток творчості. Наприклад, комусь із вихованців пропонувалося скласти розповідь про життя мешканців лісу, в якій була б реалістична інформація і вигадана. Решта дітей уважно мали слухати і помічати вигадки. Універсальність віммельбуха ще й у тому, що діти можуть використовувати його самостійно, без вихователя, а потім розповідати йому в яку вигадану гру грали, що цікаве придумали.

Ефективними методами, які можна використати і для формування екологічних знань у дошкільників, і для розвитку їхнього творчого мислення є методи теорії розв'язання винахідницьких завдань, а саме: моделювання маленькими чоловічками та метод фокальних об'єктів (МФО). Під час розроблення конспектів занять з ознайомлення дошкільників із будовою води, льоду, пари, каміння, повітря студенти використовували метод моделювання маленькими чоловічками.

Метод фокальних об'єктів формує і реалістичні знання про об'єкти природи, і розвиває творче мислення в дошкільнят. Наприклад, студенти пропонували дітям слово у фокусі «хмаринка» і додаткові слова: підводний човен та обігрівач. Характеристики додаткових слів необхідно було застосувати до слова у фокусі і скласти колективну розповідь про життя дивної хмаринки. У цій розповіді вигадка мала поєднуватися з реальними знаннями про утворення хмар та їх значення у природі і житті людей. Для того, щоб дітям легше було скласти історію, в якій реальність тісно перепліталася із вигадкою, студенти продумували запитання-підказки для них.

Найбільші можливості для розвитку дитячої творчості мають творчі ігри екологічного змісту: режисерські, сюжетно-рольові, будівельно-конструкційні, театралізовані. Різновидом сюжетно-рольових ігор є ігри-подорожі. До практичного заняття студентам пропонувалося розробити систему ігор-подорожей для дітей 5 чи 6 року життя та створити модель органайзера (дидактична спідниця, парасолька, дидактичний капелюх тощо), який є її своєрідним дидактичним супроводом. При цьому майбутні вихователі мали запропонувати завдання творчого характеру для дошкільнят (наприклад, намалювати об'єкти природи, які можна зустріти, подорожуючи на човні річкою Сейм). Участь дітей в оформленні такого органайзера сприяла систематизації їх знань про природу і розвитку творчих зображувальних здібностей.

Завдання самостійної роботи, які виконували студенти до практичних занять з дисципліни «Теорія і методика формування

природничо-екологічної компетентності в дошкільників», були спрямовані на формування в них діяльнісно-творчого аспекту екологічної компетентності і готували до розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку в екологічній освіті.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, дисципліна «Теорія і методика формування природничо-екологічної компетентності в дошкільників» має чималі можливості для підготовки майбутніх бакалаврів дошкільної освіти до розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку в процесі екологічної освіти. Подальші наукові розвідки стосуватимуться дослідження потенціалу дисципліни «Сучасні технології формування екологічної культури в дошкільників» у підготовці майбутніх магістрів до розвитку дитячої творчості з урахуванням принципу наступності у формуванні екологічної компетентності майбутніх бакалаврів і магістрів дошкільної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

- Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). (*Basic component of preschool education (new edition)*) (2021). Retrieved from: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf.
- Біла, І. М. (2011). Феномен дитячої творчості. *Дошкільне виховання*, 1, 7–11. (Bila, I. M. (2011). The phenomenon of children's creativity. *Preschool education*, 1, 7–11).
- Бусел, В. Т. (Ред.) (2005). *Великий тлумачний словник сучасної української мови*. Київ, Ірпінь: ВТФ «Перун». (Busel, V. T. (Ed.) (2005). *Large explanatory dictionary of modern Ukrainian*. Kyiv, Irpin: VTF "Perun").
- Загородня, Л.П. (2021). Дитина в природному довкіллі. Впроваджуємо оновлений БКДО. *Дошкільне виховання*, 6, 3–9. (Zahorodnia, L. P. (2021). A child in the natural environment. We are implementing the updated Basic component of preschool education. *Preschool education*, 6, 3–9).
- Загородня, Л.П. (2017). Підготовка студентів до забезпечення якісної екологічної освіти дошкільників. *Дошкільна освіта у сучасному соціокультурному просторі*, Гнізділова О. А., Ковалевська Н. В. (ред.), (сс. 29-36). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, Вип. 1. (Zahorodnia, L. P. (2017). Training of students to ensure quality ecological education of preschoolers. In O. A. Hnizdilova, N. V. Kovalevska (Eds.), *Preschool education in the modern socio-cultural space: coll. of science works*, Issue 1 (pp. 29-36). Poltava: PNPU named after V. H. Korolenko).
- Загородня, Л.П. (2022). Таємниці літо відкриває дітям. *Палітра педагога*, 5-6, 3-9. (Zahorodnia, L. P. (2022). Summer reveals secrets to children. *A teacher's palette*, 5-6, 3-9).
- Законопроект «Про дошкільну освіту» (*Draft law «On preschool education»*) (2023). Retrieved from: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1468933>

- Кривошея, Н. (2019). Творча діяльність вихователя як чинник формування творчої особистості дошкільника. *Інноваційна педагогіка*, 12. Т.2, 110-113. (Kryvosheia, N. (2019). Educator's creative activities as a factor of developing a preschooler's creative personality. *Innovative pedagogy*, 12. Vol.2, 110-113). Retrieved from: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/12/part_2/26.pdf
- Корякіна, І. В., Труш, І. А. (2019). Розвиток творчості дітей старшого дошкільного віку на засадах вільного вибору образотворчих завдань. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*, 39, 174-178. (Koriakina, I. V., Trush, I. A. (2019). Development of creativity of children of senior preschool age on the basis of free choice of art tasks. *Bulletin of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University*, 39, 174-178).
- Курчатова, А. В. (2017). Формування творчої особистості дитини дошкільного віку засобами художнього слова. *Journal «ScienceRise: Pedagogical Education»*, 8(16), 19-23. (Kurchatova, A. V. (2017). Formation of the creative personality of a child of preschool age by means of artistic word. *Journal «ScienceRise: Pedagogical Education»*, 8(16), 19-23). Retrieved from: <https://media.neliti.com/media/publications/311934-formation-of-the-creative-personality-of-38bc9d4d.pdf>
- Лупійко, Л. В. (2015). Розвиток творчих здібностей старших дошкільників засобами народного фольклору. *Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Том VI, Психологія обдарованості, Випуск 11*, 159-165. (Lupiiko, L. V. (2015). Developing creative abilities of senior preschool children by facilities of popular folklore. *Actual Problems of Psychology: collection of scientific papers of G.S. Kostyuk Institute of Psychology NAPS Ukraine, Volume 6, Issue 11*, 159-165). Retrieved from: <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v6/i11/19.pdf>
- Передерій, О. Л. (2019). Засоби формування творчих здібностей дітей дошкільного віку у світлі сучасних освітніх реформ. *Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 66*, 162 –165. (Perederii, O. L. (2019). Means for developing of preschool children's creative abilities in the light of modern educational reforms. *Scientific Journal of M.P. Dragomanov National Pedagogical University. Series 5 Pedagogical Sciences: Realities and Perspectives*, 66, 162-165). Retrieved from: <http://www.chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/66-2019/40.pdf>
- Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти». (Professional standard «Preschool teacher») (2021). Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
- Томашевська, І. (2021). Творчість дітей дошкільного віку: теоретичний аспект проблеми. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 10 (114). (Tomashevskia, I. (2021). Creativity of preschool children: theoretical aspect of the problem. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 10 (114)). Retrieved from: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/21.pdf>
- Труш, І. (2022). Підготовка майбутніх вихователів ЗДО до розвитку дитячої творчості: теоретичний аспект. *Věda a perspektivy № 1(8)*, 176-188. (Trush, I. (2022). Preparation of future educators for the development of children's

creativity: theoretical aspect. *Věda a perspektivy* № 1(8), 176-188). Retrieved from: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/980/979>

Хроленко, М. В. (2021). Сутність екологічної компетентності майбутніх учителів біології. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2 (106), 388-398. (Khrolenko, M. V. The essence of ecological competence in the training of future teachers of biology. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 2 (106), 388-398).

Shulha, L., Skomorovska, I., Fasolko, T., Mironenko, N., Zahorodnia, L., Piddubna, O. (2022). The Latest Pedagogical Ideas for Development of Creative Abilities in Preschool Children. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*, Volume, 14, Issue 4, 69-93. <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4/630>

SUMMARY

Zahorodnia Liudmyla. Training future bachelors for the development of pre-school children's creative abilities in the process of ecological education.

The article reveals the content of training future pre-school educators for the development of pre-school children's creative abilities during ecological education in the process of studying the course «Theory and methods of forming pre-schoolers' natural and ecological competence».

The realization of the specified purpose was ensured by the use of the following research methods: analysis and generalization of scientific literature and data, comparison, synthesis, modelling of forms and methods for ecological education, which contain tasks for the developing pre-schoolers' creative abilities.

The course «Theory and methods of forming pre-schoolers' natural and ecological competence» is aimed at the forming future bachelors' ecological competence, whose an important aspect is activity and creativity. It covers the educator's ability to express himself creatively, identify pre-schoolers' creative abilities and create conditions for their development, in particular in the process of ecological education. The tasks of independent work for students are aimed at their preparation for the development of children's creativity by means of nature.

The practical significance of the study consists in the tasks for the students' independent work aimed at the developing of children's creativity during the ecological education as well as methodological recommendations for conducting practical classes in the course «Theory and methods of forming pre-schoolers' natural and ecological competence». They can be used for the professional training of future bachelors in specialty 012 «Preschool education».

It has been outlined further scientific research on the study of the potential of the course «Modern technologies for forming pre-schoolers' ecological culture» during the training of future masters for the development of children's creativity.

Key words: training future bachelors of preschool education, pre-school educator's ecological competence, children's creativity, development of pre-school children's creative abilities, ecological education of pre-school children, pre-schoolers, tasks for higher education students' independent work, course «Theory and methods of forming pre-schoolers' natural and ecological competence»